

Vragen Commissie Bestuur over (Brief Rekenkamer Zeeland van 8 april 2021 over gevolgen Covid-19 op het bestuurlijk proces, reconstructie en analyse - 52804)

Vragen n.a.v. (schriftelijke afhandeling) Fractie (FVD) over agendapunt 5

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
In mei 2020 lazen wij de onderstaande passage (blz. 5-6 van de voorjaarsnota 2020). Waren wij in de veronderstelling dat het primaat over de begrotingscyclus bij Provinciale Staten lag. Wij vroegen ons af of Gedeputeerde Staten dat nog wel wisten. In onze optiek was dit hoogst ongebruikelijk en mogelijk in strijd met de constitutionele verhoudingen. Wij hadden daar onze vragen over. Deze Voorjaarsnota is daarmee anders dan andere Voorjaarsnota's. Wat precies wel of niet lukt, en of er bijstellingen van beleid nodig zijn, is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Onze hoofdkoers op dit moment is zorgen dat wat uitgevoerd kan worden, ook daadwerkelijk uitgevoerd wordt. Daar vragen wij u de ruimte voor, om te voorkomen dat we dingen geblokkeerd hebben, die achteraf gezien uitgevoerd hadden kunnen worden. Daarom achten wij het niet verstandig om op voorhand zelf ook al zaken te temporiseren: Tegelijkertijd wij zijn van mening dat de periode tot aan de Najaarsnota te lang is om te wachten met verdere informatie en willen daarom in een (tussentijds) Zomerbericht u een scherper beeld geven van wat wel en niet gerealiseerd kan worden, zo nodig samen met aanvullende besluiten. Waar mogelijk hebben wij de verwachte vertragingen, met name in de processen rond de strategische opgaven, verwerkt in deze nota. We houden rekening met vertraging in de uitgaven, door uit te gaan van overprogrammering in de begroting 2020: de uitgaven zijn begroot op bijna € 2 miljoen meer dan de ruimte is er is. Via een algemene taakstelling op dit tekort blijven we Voorjaarsnota 2020 5 toch binnen de financiële kaders. Wij achten dat te verdedigen, omdat de ervaring van de afgelopen jaren is dat er altijd overschotten resteren in de jaarrekening. Door op deze manier te werken is de ruimte om te realiseren wat gerealiseerd kan worden maximaal. De financiële gevolgen van de coronacrisis op langere termijn zijn nog niet duidelijk. Wij willen, wanneer de ergste crisis voorbij is, ons richten op herstel van de Zeeuwse economie, om zichtbaar te maken waar de grootste klappen zijn gevallen, en wat daar aan te doen is. Wij trekken in deze Voorjaarsnota € 2 miljoen uit voor steun aan het Zeeuwse bedrijfsleven, in aanvulling op Rijksmaatregelen. Het is niet uit te sluiten dat er meer nodig zal blijken te zijn. Daar komen we in het Zomerbericht terug. Wanneer zou blijken dat aanvullende financiële noodmaatregelen nodig zijn, die niet op nadere besluitvorming kunnen wachten, zullen wij zo nodig een beroep doen op de algemene reserve en u daar achteraf verantwoording over afleggen. Voor nu is onze allereerste prioriteit om Zeeland en de Zeeuwen zo snel mogelijk uit deze crisis te helpen.	De rekenkamer heeft kennisgenomen van de door Forum voor Democratie aan de Rekenkamer gestelde vragen naar aanleiding van de rekenkamerbrief Covid-19. Wellicht geheel ten overvloede. De Rekenkamer is een onafhankelijk orgaan dat Provinciale Staten ondersteunt in hun rol. Keuzes voor te onderzoeken onderwerpen worden onafhankelijk door de Rekenkamer gemaakt. Rapporten of rekenkamerbrieven worden op grond van onderzoek en reconstructie aan de Staten aangeboden. Op grond hiervan kan een discussie plaatsvinden in de Staten en met Gedeputeerde Staten. Na de aanbieding van een rapport of rekenkamerbrief is een technische verduidelijking door de Rekenkamer mogelijk. Alle nu gestelde vragen zijn niet technisch van aard of vallen buiten de onderzoeksvraag.

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
Wat onze verder bevreemde was dat dat de voorjaarsnota 2020 samen met de Jaarstukken 2019 alleen in de Auditcommissie werden behandeld. Het bevreemde ons dat in de Commissie Bestuur van 15 mei 2020 wel het Statenvoorstel 5de begrotingswijziging 2020 Provincie Zeeland, maar niet de voorjaarsnota 2020 en de Jaarstukken 2019 werden behandeld. Met name dat de voorjaarsnota, welke een expliciet kaderstellende functie heeft niet in de Commissie Bestuur van 15 mei 2020 werd behandeld. Minder gold dat in onze optiek voor de Jaarstukken, maar achteraf bezien, met de kennis en wetenschap van nu is het verbazingwekkend dat een van de belangrijkste controlemomenten van de Provinciale Staten alleen aan de orde komt in de Auditcommissie en de Commissie Bestuur niet heeft bereikt. De voorjaarsnota 2020 is in de Statenvergadering van 29 mei 2020, welke via een video-conferentie heeft plaatsgevonden, samen met de Jaarstukken 2019 behandeld. Wij vinden het ongepast om de voorjaarsnota samen met de Jaarstukken alleen in de Auditcommissie te behandelen. De Auditcommissie is op grond van haar instellingsbesluit een commissie ex artikel 82 Provinciewet. Op grond van artikel 1 onderdeel a van haar instellingsbesluit is de auditcommissie: een op grond van artikel 82 Provinciewet door Provinciale Staten ingestelde commissie die Provinciale Staten ondersteunt bij het uitvoeren van haar financiële- en controlefunctie. De Auditcommissie is ons inziens inderdaad bevoegd ondersteuning aan Provinciale Staten te bieden bij het uitvoeren van hun financiële- en controlefunctie. Maar de Auditcommissie heeft ons inziens geen bevoegdheid tot voorbereiding van besluitvorming voor Provinciale Staten in het kader van de voorjaarsnota en de jaarstukken en wij zijn van mening dat zij op grond daarvan haar wettelijke bevoegdheid heeft overschreden. Op grond van de wettelijke bepalingen is het voorbereiding van besluitvorming voor Provinciale Staten een bevoegdheid voor behouden aan een commissie ex artikel 80 Provinciewet. Graag wijzen wij erop dat bij een commissie ex artikel 80 Provinciewet, het derde lid van artikel 80 Provinciewet in acht moet worden genomen, dat luidt: <i>Bij de samenstelling van een statencommissie zorgen provinciale staten, voor zover het de benoeming betreft van leden van provinciale staten, voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in provinciale staten vertegenwoordigde groeperingen.</i> Bij een commissie ex artikel 82 Provinciewet hoeft het bovenstaande niet in acht worden genomen. Maar dan moet deze commissie zich niet bezighouden met voorbereiding van besluitvorming voor Provinciale Staten, daar is wettelijk een commissie ex art. 80 Provinciewet voor bedoeld.	

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
Ook wijzen wij op de (feitelijke) beperkte openbaarheid van de Auditcommissie bij de Provincie Zeeland. In haar instellingsbesluit staat dat zij openbaar is. Toch wordt de Auditcommissie niet in het vergaderoverzicht/de agenda vermeld die op de openbare website staat van de Provincie Zeeland. De agenda van de Auditcommissie staat alleen op de interne niet-openbare website. Hoe kan een commissie openbaar zijn als de burger niet weet wanneer die commissie plaatsvindt en wat er op de agenda van die commissie staat. In onze optiek hapert er hier iets. Onze fractie heeft begin dit jaar een notitie vragen gesteld aan de Auditcommissie. Wij verwijzen naar het antwoord op vraag 13 van onze op 12 februari jl. behandeld. In uw brief d.d. 7 april 2021 lezen wij niets terug over het alleen behandelen van de voorjaarsnota 2020 en de jaarstukken 2019 in de Auditcommissie en het niet behandelen van die stukken in de Commissie Bestuur. Op grond van uw opmerkingen in uw verslag en de reactie daarop van Gedeputeerde Staten willen wij u, als rekenkamer, in dit kader de onderstaande vragen stellen.	
1. Wat is uw oordeel over het feit dat de voorjaarsnota 2020 en de jaarstukken 2019 destijds alleen behandeld zijn in de Auditcommissie, een niet openbare commissie, waar het zogenaamde afspiegelingsbeginsel (art. 80, derde lid Provinciewet) niet in acht is genomen en niet in de Commissie Bestuur?	
2. Klopt onze visie dat een commissie ex artikel 80 Provinciewet de specifieke soort Statencommissie is waar de besluitvorming van Provinciale Staten kunnen worden voorbereiden?	
3. Is er in uw optiek enige legitieme grond om de voorjaarsnota, een specifiek kaderstellende nota, niet te laten behandelen in een commissie ex art. 80 Provinciewet? Is er in uw optiek enige legitieme grond om de voorjaarsnota, een specifiek kaderstellende nota, alleen te laten behandelen in een commissie ex art. 82 Provinciewet, zoals de Auditcommissie?	

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
4. Is er in uw optiek enige legitieme grond om het kader van de controlerende taak van Provinciale Staten de jaarstukken niet te laten behandelen in een commissie ex art. 80 Provinciewet? Is er in uw optiek enige legitieme grond om het kader van de controlerende taak van Provinciale Staten de jaarstukken alleen te laten behandelen in een commissie ex art. 82 Provinciewet, zoals de Auditcommissie?	
5. Wat is uw oordeel over het feit dat de voorjaarsnota 2021 en de jaarstukken 2020 dit jaar alleen behandeld worden in de Auditcommissie, een niet openbare commissie, waar het zogenaamde afspiegelingsbeginsel (art. 80, derde lid Provinciewet) niet in acht is genomen en niet in de Commissie Bestuur?	
6. Vindt u dat de “coronapandemie” een rechtvaardigingsgrond oplevert om voorbereiding van beslissingen in Provinciale Staten van kaderstellende en controlerende aard te doen plaatsvinden in een commissie waarbij het zogenaamde afspiegelingsbeginsel niet in acht is genomen?	
7. Vindt u dat er überhaupt een rechtvaardigingsgrond is om voorbereiding van beslissingen in Provinciale Staten van kaderstellende en controlerende aard te doen plaatsvinden in een commissie waarbij het zogenaamde afspiegelingsbeginsel niet in acht is genomen? In uw brief lezen wij de volgende passage op blz. 4:	

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
Corona(steen)maatregelen (Zeeland): PS staat aan de zijlijn GS hebben in de aanvang van de eerste coronagolf besloten tot een aantal provinciale coronasteunmaatregelen voor bedrijven en de culturele sector. De meest in het oog springende maatregelen is de voucherregeling voor bedrijven. Een overzicht van de coronasteunmaatregelen van de Provincie Zeeland is opgenomen in bijlage 2. Maatregelen van de Provincie Zeeland hebben betrekking op onderzoek, informatie en advies waaronder de inrichting van een digitaal loket, verkenning van de impact van de coronacrisis op detailhandel en horeca, en onderzoek naar een Zeeuws stimuleringsfonds voor cultuur. Dit pakket is grosso modo vergelijkbaar met de maatregelen die ook door andere provincies werden getroffen (zie ook bijlage 2). GS zijn voor het merendeel tot de coronasteunmaatregelen gekomen in de aanvang van de 1^e coronagolf zonder de consultatie van PS. De financiële inzet kwam voor Statenleden uit de lucht vallen⁶. Een wezenlijke betrokkenheid van PS in de totstandkoming van coronasteunmaatregelen van de Provincie dan wel in de intentie van de toewijzing van de rijks-matchingsregel aan de vitale regionale culturele infrastructuur, ontbrak. Weliswaar vond de beschikbaarstelling binnen de (abstract geformuleerde) begrotingsdoelstellingen plaats en daarmee binnen het mandaat van het College, maar Statenleden vonden zich aan de zijlijn staan; een Statenlid beschreef het als ‘tekenen bij het kruisje’. Gelet op de urgentie van de problematiek, de snelle ontwikkeling van Covid-19 en de gevolgen van de beperkende maatregelen is er wel begrip voor deze handelwijze van het College. Al geven Statenleden aan dat deze wijze van werken éénmalig moet zijn.	
8. Klopt het dat in uw optiek GS ten aanzien van voormelde maatregelen de kaderstellende rol van PS hebben overgenomen?	
9. Was er in uw optiek bij het nemen van die maatregelen, daadwerkelijk geen tijd om PS te consulteren? Hadden in uw optiek deze maatregelen met uitvoering kunnen wachten tot dat PS wel waren geconsulteerd?	
10. Acht u dat overnemen van die kaderstellende rol in die maatregelen in het licht van de omstandigheden rechtmatig? Kunt u dit motiveren?	

Vragen Commissie Bestuur	Antwoorden
11. Klopt het dat het aan een door PS vastgesteld financieel kader ontbrak toen deze maatregelen werden ingevoerd door GS? Was daar toe in uw optiek een gedrongenheid die een dergelijk handelen noodzaakte?	
12. Hebben GS met deze handelswijze hun bevoegdheden niet schromelijk overschreden?	
13. Was er gedurende die periode geen enkele mogelijkheid om tijdens de “pandemie” PS over deze maatregelen te consulteren?	